

UE

Proiect

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2023

Chișinău

**pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale
care au părăsit ilegal teritoriul unui stat**

În temeiul art. 22 alin. (3) din Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 82-84, art. 270), cu modificările ulterioare,
Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul culturii

Sergiu Prodan

Vizează:

Secretar general al Guvernului

Artur MIJA

Aprobată în ședința Guvernului
din

REGULAMENTUL

privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat

Prezentul regulament

- transpune Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014.

I. Dispoziții generale

1. Prezentul regulament stabilește regimul de restituire a bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul Republicii Moldova sau unui stat membru al Uniunii Europene, clasificate sau definite de acestea drept bunuri culturale aparținând patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național.

2. Prezentul regulament se aplică exclusiv asupra obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul Republicii Moldova sau unui stat membru al Uniunii Europene după 1 ianuarie 1993.

3. În sensul prezentului regulament, următoarele noțiuni semnifică:

bunuri culturale – bunurile care fac parte, după caz, din:

1) tezaur sau fond, fiind pasibile pentru clasare sau clasate în una dintre aceste categorii juridice în Republica Moldova sau în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului Republicii Moldova;

2) colecțiile publice care figurează în patrimoniul și în inventarele muzeelor, arhivelor și fondurilor bibliotecilor din Republica Moldova sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene;

3) patrimoniul și inventarele cultelor religioase și ale instituțiilor ecleziastice din Republica Moldova sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene;

4) una dintre categoriile incluse la art.4 din Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.

colecții publice - colecțiile care sunt proprietatea autorităților publice centrale, locale ori regionale, ale instituțiilor publice din Republica Moldova sau a statelor membre ale Uniunii Europene, instituțiilor definite ca publice potrivit legislației Republicii Moldova sau a respectivului stat al Uniunii Europene, aceste instituții fiind semnificativ finanțate de acestea sau de autoritatea locală sau regională respectivă.

părăsire ilegală a teritoriului unui stat - orice părăsire a teritoriului Republicii Moldova sau a unui stat membru al Uniunii Europene, cu încălcarea legislației acestora în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil, nereturnare la sfârșitul perioadei unei expedieri temporare legale, sau orice altă încălcare a uneia dintre celelalte condiții ale acestei expedieri temporare.

stat solicitant - statul, al cărui obiect cultural a părăsit ilegal teritoriul său;

stat solicitat - statul, pe teritoriul căruia se găsește un obiect cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui alt stat;

restituire - returnarea obiectului cultural pe teritoriul statului membru solicitant;

posesor - persoana care deține bunul cultural în numele său;

deținător - persoana fizică sau juridică ce deține, fizic, respectivul bun cultural, în numele unei alte persoane fizice sau juridice, alta decât proprietarul de drept al bunului respectiv.

II. Autorități competente

4. Se stabilește că autoritatea centrală pentru exercitarea funcțiilor prevăzute de prezentul Regulament este Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile (în continuare - Serviciu) – autoritate administrativă din subordinea Ministerului Culturii.

5. Serviciul asigură cooperarea și favorizează consultarea autorităților competente ale Republicii Moldova în domeniul restituirii bunurilor culturale, îndeplinind următoarele sarcini:

1) intervine pe lângă autoritățile competente ale Republicii Moldova, la cererea statului solicitant, pentru a căuta un anumit obiect cultural care a părăsit ilegal teritoriul său și de a identifica posesorul și/sau deținătorul. Această cerere va cuprinde toate informațiile necesare pentru a facilita căutarea, în special cele, privind localizarea efectivă sau prezumată a obiectului;

2) notifică statele în cauză cu privire la descoperirea obiectelor culturale pe teritoriul lor și la existența unor motive întemeiate pentru a presupune că respectivele obiecte au părăsit ilegal teritoriul altui stat;

3) permite autorităților competente ale statului solicitant să verifice dacă obiectul în cauză constituie un obiect cultural, cu condiția ca verificarea să fie efectuată în termen de șase luni de la data notificării prevăzute la sbpct. 2). Dacă această verificare nu este efectuată în termenul prevăzut, subpct. 4 și 5 nu se mai aplică;

4) întreprinde în cooperare cu statul în cauză toate măsurile necesare pentru conservarea materială a obiectului cultural;

5) întreprinde măsurile provizorii necesare pentru a evita sustragerea obiectului cultural de la procedura de restituire;

6) îndeplinește rolul de intermediar între posesor și/sau deținător și statul solicitant în ceea ce privește restituirea. În acest scop, fără a aduce atingere sbpct. 6, autoritățile competente ale statului solicitat pot facilita mai întâi punerea în aplicare a unei proceduri de arbitraj, în conformitate cu legislația internă a statului solicitat și cu condiția ca statul solicitant și posesorul sau deținătorul să își exprime în mod formal acordul;

6. Pentru a coopera și a se consulta, Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile utilizează toate sistemele de evidență, la care Republica Moldova este parte.

7. Serviciul, odată la cinci ani, prezintă Ministerului Culturii un raport privind aplicarea prezentului Regulament.

8. Ministerul Culturii, odată la cinci ani, informează Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene privind aplicarea prezentului Regulament.

9. Ministerul Culturii reexaminează eficacitatea prezentului Regulament după o perioadă de aplicare de cinci ani și procedează, după caz, la adaptările necesare.

III. Acțiunea de restituire

10. Statul solicitant poate iniția împotriva posesorului sau, în lipsa acestuia, împotriva deținătorului o acțiune pentru restituirea unui bun cultural care a părăsit ilegal teritoriul său, pe lângă organele competente al statului solicitat. În acest sens, solicitarea de inițiere a restituirii va fi însoțită de următoarele:

1) descrierea bunului și raportul de expertiză, întocmit de către un expert acreditat de către autoritățile competente, care confirmă că bunul cultural este pasibile pentru clasare sau clasat în una dintre categoriile patrimoniului cultural național mobil - tezaur sau fond;

2) declarația autorităților competente ale statului solicitant, conform căreia obiectul cultural a părăsit ilegal teritoriul acestuia.

11. Autoritatea centrală competentă a statului solicitant informează în termen de 10 zile autoritatea centrală competentă a statului solicitat cu privire la inițierea acțiunii de restituire pentru a asigura restituirea obiectului în cauză.
12. Acțiunea de restituire se prescrie în termen de trei ani de la data la care autoritatea centrală competentă a statului solicitant a luat cunoștință de locul în care se găsește obiectul cultural și identitatea posesorului sau a deținătorului acestuia.
13. În orice circumstanțe, acțiunea în restituire se prescrie în termen de treizeci de ani de la data la care obiectul cultural a părăsit ilegal teritoriul statului solicitant.
14. În cazul obiectelor care fac parte din colecțiile publice menționate la pct. 3 și al obiectelor care fac parte din inventarele instituțiilor ecleziastice sau al altor instituții religioase din statele în care aceste obiecte fac obiectul unei protecții speciale în conformitate cu legislația internă, acțiunea în restituire se prescrie în termen de 75 de ani.
15. Acțiunea în restituire este inadmisibilă, în cazul în care părăsirea de către obiectul cultural a teritoriului statului solicitant nu mai este ilegală în momentul în care este introdusă acțiunea.

IV. Restituirea obiectului și achitarea despăgubirii

16. Sub rezerva pct. 2, 11, 12 și 13, instanța competentă dispune restituirea obiectului cultural respectiv, în cazul în care s-a stabilit că acesta este un obiect cultural în sensul pct. 3 și că scoaterea de pe teritoriul național s-a făcut în mod ilegal.
17. În cazul în care se dispune restituirea obiectului, instanța competentă a statului solicitat acordă posesorului o despăgubire echitabilă în funcție de circumstanțele cazului în speță, cu condiția ca posesorul să dovedească faptul că a depus diligența necesară pentru achiziție.
18. Pentru a determina dacă posesorul a depus diligența necesară, se ține cont de toate circumstanțele achiziției, în special de documentația privind proveniența obiectului, de autorizațiile de ieșire necesare în temeiul legislației statului membru solicitant, de natura părților, de prețul plătit, de eventuala consultare de către posesor a registrelor accesibile privind obiecte culturale furate și de orice informații pertinente pe care acesta ar fi putut să le obțină în mod rezonabil sau de orice alt demers pe care o persoană rezonabilă l-ar fi întreprins în aceleași circumstanțe.
19. În caz de donație sau de succesiune, posesorul nu poate beneficia de un statut favorabil față de persoana de la care a achiziționat obiectul cu acest titlu.
20. Statul membru solicitant trebuie să plătească respectiva despăgubire la restituire.
21. Cheltuielile legate de executarea deciziei prin care se dispune restituirea obiectului cultural, inclusiv cele legate de măsurile menționate la pct. 5 și pct. 4, revin statului solicitant.
22. Plata despăgubirii echitabile menționate la articolul 17 și a cheltuielilor menționate la articolul 18 nu aduce atingere dreptului statului solicitant de a pretinde rambursarea acestor sume persoanelor responsabile de scoaterea în mod ilegal a obiectului cultural de pe teritoriul său.
23. Proprietatea obiectului cultural după restituire este reglementată de legislația statului solicitant.
24. Prezentul Regulament nu aduce atingere acțiunilor civile sau penale pe care le pot introduce, conform dreptului intern al statelor, statul solicitant și/sau proprietarul, căruia i-a fost furat un obiect cultural.

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre a Guvernului
pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale
care au părăsit ilegal teritoriul unui stat

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat este elaborat de către Ministerul Culturii.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat este elaborat în temeiul Planului de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG90/2023, obiectiv 16, acțiunea 16. 18. și în conformitate cu art. 22 alin. (3) din Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.</p> <p>Proiectul este elaborat în scopul ajustării cadrului normativ național în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil la prevederile legislației UE și încurajării cooperării dintre Republica Moldova și statele membre în vederea protejării patrimoniului cultural de importanță europeană. Proiectul vine în coerența modificărilor cadrului legislativ privind circulația bunurilor culturale promovate de către Ministerul Culturii în anii 2022-2023.</p> <p>Prin Legea nr. 141/2017 Republica Moldova a ratificat Convenția asupra măsurilor ce urmează a fi luate pentru interzicerea și împiedicarea operațiunilor ilicite de import, export și transfer de proprietate al bunurilor culturale, adoptată de Conferința generală UNESCO la Paris la 14 noiembrie 1970. Art. 2 prevede că <i>Statele părți la prezenta convenție recunosc ca operațiunile ilicite de import, export și transfer de proprietate al bunurilor culturale constituie una din cauzele principale ale sărăcirii patrimoniului cultural al țărilor de origine ale acestor bunuri și că o colaborare internațională constituie unul dintre mijloacele cele mai eficace de protejare a bunurilor culturale respective împotriva tuturor pericolelor care decurg din aceste practici. În acest scop, statele părți la prezenta convenție se angajează să combată aceste practici prin toate mijloacele de care dispun, în principal, și mai ales suprimându-le cauzele, oprindu-le desfășurarea și ajutând la efectuarea reparațiilor care se impun.</i> În contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidat pentru aderare la Uniunea Europeană, subiectul colaborării internaționale în scopul returnării bunurilor culturale, în special combaterea traficului ilicit de bunuri culturale mobile, devine unul dintre subiectele cheie.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
<p>Prezenta Hotărâre de Guvern:</p> <p>- transpune Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014.</p>
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Regulamentul definește noțiunile principale în domeniul de referință, precum: bunuri culturale, colecții publice, părăsire ilegală a teritoriului unui stat, stat solicitant, stat solicitat, restituire, posesor, deținător.</p> <p>Proiectul reglementează regimul de restituire a bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul Republicii Moldova sau unui stat membru al Uniunii Europene, clasificate sau definite de acestea drept bunuri culturale aparținând patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național; stabilește responsabilitățile autorităților pentru exercitarea funcțiilor prevăzute în Regulament; prevede mecanismul și termenul de restituire a bunurilor culturale și achitare a despăgubirii, etc. Astfel, autoritatea centrală pentru exercitarea funcțiilor</p>

prevăzute de Regulament este Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile – autoritate administrativă din subordinea Ministerului Culturii. Serviciul asigură cooperarea și favorizează consultarea autorităților competente ale Republicii Moldova în domeniul restituirii bunurilor culturale, îndeplinind sarcinile enunțate în proiect.

Regulamentul se aplică asupra bunurilor culturale care au părăsit teritoriul unui stat cu încălcarea legislației acestuia în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil, ori nu au fost returnate către acesta la sfârșitul perioadei unei expedieri temporare legale. În aceste condiții, potrivit pct. 10 din Regulament, statul solicitant (statul al cărui obiect cultural a părăsit ilegal teritoriul său) poate iniția împotriva posesorului sau, în lipsa acestuia, împotriva deținătorului bunului, o acțiune pe lângă organele competente al statului solicitat (adica instanțele judecătorești din Republica Moldova) pentru restituirea bunului cultural.

Pentru a facilita o interpretare uniformă a noțiunii de diligență necesară, Proiectul stabilește criterii clare care trebuie luate în considerare pentru a determina dacă posesorul a depus diligența necesară la achiziționarea obiectului cultural.

5. Fundamentarea economico-financiară

A) Pentru restituirea, de către statele străine, a bunurilor culturale mobile care au intrat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova (și respectiv Republica Moldova va avea statut de „**stat solicitat**”) implementarea proiectului Hotărârii de Guvern nu necesită alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat.

Inițierea procedurii de restituire (adresarea statului solicitant către autoritatea competentă a Republicii Moldova și contribuția consiliativă și metodică acordată de Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile), precum și desfășurarea procedurii de restituire (inițierea dialogului de către statul solicitant cu posesorul și deținătorul bunului cultural mobil din Republica Moldova și depunerea, după caz, de către statul solicitant a unei acțiuni în instanța de judecată împotriva posesorului, deținătorului) nu necesită alocarea resurselor financiare de la bugetul public național.

Capitolul IV din Regulament prevede mecanismul de restituire a obiectului cultural și achitare a despăgubirii.

În acest sens, potrivit pct. 21 din Regulament „cheltuielile legate de executarea deciziei prin care se dispune restituirea obiectului cultural, revin statului solicitant”.

Astfel, precizăm că, în rezultatul examinării acțiunii de restituire depuse de statul solicitant (statul străin), Instanța de judecată va acorda o despăgubire echitabilă în condițiile pct.17 și pct.18 din Regulament pe numele și în contul posesorului/ deținătorului, din contul statului solicitant (pct.21 din Regulament).

B) Pentru restituirea, către Republica Moldova, a bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul Republicii Moldova (și respectiv Republica Moldova va avea statut de „**stat solicitant**”) implementarea proiectului Hotărârii de Guvern va necesita alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat.

În acest caz, cheltuielile vor fi acoperite din alocațiile bugetare prevăzute în Legea bugetului de stat anuală pentru Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile – autoritate administrativă din subordinea Ministerului Culturii.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul nu necesită modificarea actelor normative în vigoare.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina oficială a MC: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-restituirea-bunurilor-culturale-care-au-parasit-ilegal-teritoriul-unui-stat/10618>

8. Constatările expertizei anticorupție

Conform art. 35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul va fi supus expertizei de compatibilitate
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul hotărârii Guvernului va fi supus expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.
11. Constatările altor expertize
Proiectul a fost consultat cu Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor (28.07.2023). Proiectul a fost supus expertizei internaționale - Ministerul Culturii din Italia (aviz din 08.09.2023).

Secretar de stat

Ion BUDECI

Ex: Svetlana Pociumban, șef Direcție patrimoniu cultural
022 823812; 079917877

**TABELUL DE CONCORDANȚĂ LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE A GUVERNULUI PENTRU APROBAREA REGULAMENTULUI
PRIVIND RESTITUIREA BUNURILOR CULTURALE CARE AU PĂRĂSIT ILEGAL TERITORIUL UNUI STAT**

1	Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1din 28 mai 2014.						
2	Titlul proiectului de act normativ național: Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat						
3	Gradul general de compatibilitate: Compatibil						
Actul Uniunii Europene		Proiectul de act normativ național		Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritatea/ persoana responsabilă
4		<i>Anexa 1 din proiectul Hotărârii Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat</i>		6	7	8	9
Articolul 1							
Prezenta directivă se aplică restituirii obiectelor culturale clasificate sau definite de un stat membru ca numărându-se printre bunurile de patrimoniu național, astfel cum sunt menționate la articolul 2 punctul 1, care au părăsit ilegal teritoriul respectivului stat membru.		1. Prezentul Regulament stabilește regimul de restituire a bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat, clasificate sau definite de acesta drept bunuri culturale aparținând patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național.		compatibil	Diferență de redactare		Ministerul Culturii, Svetlana Pociumban, Șef Direcție patrimoniu cultural
Articolul 2							
În înțelesul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:		3. În sensul prezentului Regulament, următoarele noțiuni semnifică:		compatibil	Diferență de redactare		
1. „obiect cultural” înseamnă un obiect clasificat sau definit de un stat membru, înainte sau după ce a părăsit ilegal teritoriul respectivului stat membru, ca numărându-se printre „bunurile de patrimoniu național cu valoare artistică, istorică sau arheologică”, în conformitate cu legislația sau procedurile administrative naționale în sensul articolului 36 din TFUE.		bunuri culturale – bunurile care fac parte, după caz, din: 1) tezaur sau fond, fiind pasibile pentru clasare sau clasate în una dintre aceste categorii juridice în Republica Moldova sau în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului Republicii Moldova; 2) colecțiile publice care figurează în patrimoniul și în inventarele muzeelor, arhivelor și fondurilor bibliotecilor din Republica Moldova sau din unul dintre statele membre ale Uniunii		compatibil	Diferență de redactare		

	Europene; 3) patrimoniul și inventarele cultelor religioase și ale instituțiilor ecleziastice din Republica Moldova sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene; 4) una dintre categoriile incluse la art.4 din Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.				
2. „care a(u) părăsit ilegal teritoriul unui stat membru” înseamnă: (a) orice părăsire a teritoriului unui stat membru cu încălcarea legislației statului membru în cauză în domeniul protejării bunurilor de patrimoniu național sau cu încălcarea Regulamentului (CE) nr. 116/2009; sau (b) orice nereturnare, la sfârșitul perioadei unei expedieri temporare legale, sau orice altă încălcare a uneia dintre celelalte condiții ale acestei expedieri temporare;	părăsire ilegală a teritoriului unui stat - orice părăsire a teritoriului unui stat cu încălcarea legislației acestuia în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil, nereturnare la sfârșitul perioadei unei expedieri temporare legale, sau orice altă încălcare a uneia dintre celelalte condiții ale acestei expedieri temporare;	compatibil	Diferență de redactare		
3. „stat membru solicitant” înseamnă statul membru al cărui obiect cultural a părăsit ilegal teritoriul său;	stat solicitant - statul, al cărui obiect cultural a părăsit ilegal teritoriul său;	compatibil	Diferență de redactare		
4. „stat membru solicitat” înseamnă statul membru pe teritoriul căruia se găsește un obiect cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui alt stat membru;	stat solicitat - statul, pe teritoriul căruia se găsește un obiect cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui alt stat;	compatibil	Diferență de redactare		
5. „restituire” înseamnă returnarea materială a obiectului cultural pe teritoriul statului membru solicitant;	restituire - returnarea obiectului cultural pe teritoriul statului membru solicitant;	compatibil	Diferență de redactare		
6. „posesor” înseamnă persoana care deține material obiectul cultural în numele său;	posesor - persoana care deține bunul cultural în numele său;	compatibil	Diferență de redactare		
7. „deținător” înseamnă persoana care deține material obiectul cultural în numele altcuiva;	deținător - persoana care deține bunul cultural în numele altcuiva;	compatibil	Diferență de redactare		
8. „colecții publice” înseamnă colecțiile clasificate drept publice conform legislației unui stat membru, care sunt proprietatea unui stat membru, a unei autorități locale sau regionale din statul membru respectiv sau a unei instituții situate pe teritoriul statului membru respectiv, o astfel de instituție fiind proprietatea aceluși stat membru sau a unei autorități locale sau regionale, sau fiind finanțată în mod semnificativ de acesta sau de autoritatea locală sau regională respectivă.	colecții publice –colecțiile care sunt proprietatea autorităților publice centrale, locale ori regionale, ale instituțiilor publice din Republica Moldova sau a statelor membre ale Uniunii Europene, instituțiilor definite ca publice potrivit legislației Republicii Moldova sau a respectivului stat al Uniunii Europene, aceste instituții fiind semnificativ finanțate de acestea sau de autoritatea locală sau regională respectivă.	compatibil	Diferență de redactare		
Articolul 3					
Obiectele culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru sunt restituite în conformitate cu procedura și în condițiile prevăzute de prezenta directivă.	1. Prezentul Regulament stabilește regimul de restituire a bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat, clasificate sau definite de acesta drept bunuri culturale aparținând	compatibil	Diferență de redactare		

	patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național.				
Articolul 4					
Fiecare stat membru desemnează una sau mai multe autorități centrale pentru a exercita funcțiile prevăzute de prezenta directivă. Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre toate autoritățile centrale pe care statele membre respective le desemnează în conformitate cu prezentul articol. Comisia publică lista respectivelor autorităților centrale, precum și schimbările referitoare la acestea, în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C.	4. Se stabilește că autoritatea centrală pentru exercitarea funcțiilor prevăzute de prezentul Regulament este Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile – autoritate administrativă din subordinea Ministerului Culturii.	Parțial compatibil.	Prevederile alineatelor 2 și 3 sunt valabile pentru statele membre		
Articolul 5					
Autoritățile centrale ale statelor membre cooperează și favorizează consultarea între autoritățile competente ale statelor membre. Statele membre asigură îndeplinirea în special a următoarelor sarcini	4. Se stabilește că autoritatea centrală pentru exercitarea funcțiilor prevăzute de prezentul Regulament este Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile (în continuare - Serviciu) – autoritate administrativă din subordinea Ministerului Culturii. 5. Serviciul asigură cooperarea și favorizează consultarea autorităților competente ale Republicii Moldova în domeniul restituirii bunurilor culturale, îndeplinind următoarele sarcini:	incompatibil	Prevederile art.5 sunt valabile pentru statele membre; RM nu are acces la sistemul IMI;		
1. de a căuta, la cererea statului membru solicitant, un anumit obiect cultural care a părăsit ilegal teritoriul său și de a identifica posesorul și/sau deținătorul. Această cerere trebuie să cuprindă toate informațiile necesare pentru a facilita căutarea, în special cele privind localizarea efectivă sau prezumată a obiectului;	1) intervine pe lângă autoritățile competente ale Republicii Moldova, la cererea statului solicitant, pentru a căuta un anumit obiect cultural care a părăsit ilegal teritoriul său și de a identifica posesorul și/sau deținătorul. Această cerere va cuprinde toate informațiile necesare pentru a facilita căutarea, în special cele, privind localizarea efectivă sau prezumată a obiectului;	compatibil	Clauza a fost ajustată la condițiile RM.		
2. de a notifica statele membre în cauză cu privire la descoperirea obiectelor culturale pe teritoriul lor și la existența unor motive întemeiate pentru a presupune că respectivele obiecte au părăsit ilegal teritoriul altui stat membru;	2) notifică statele în cauză cu privire la descoperirea obiectelor culturale pe teritoriul lor și la existența unor motive întemeiate pentru a presupune că respectivele obiecte au părăsit ilegal teritoriul altui stat;	compatibil	Clauza a fost ajustată la condițiile RM		
3. de a permite autorităților competente ale statului membru solicitant să verifice dacă obiectul în cauză constituie un obiect cultural, cu condiția ca verificarea să fie efectuată în termen de șase luni de la data notificării prevăzute la punctul 2 Dacă această verificare nu este efectuată în termenul prevăzut, punctele 4 și 5 nu se mai aplică;	3) permite autorităților competente ale statului solicitant să verifice dacă obiectul în cauză constituie un obiect cultural, cu condiția ca verificarea să fie efectuată în termen de șase luni de la data notificării prevăzute la sbpct. 2). Dacă această verificare nu este efectuată în termenul prevăzut, subpct. 4 și 5 nu se mai aplică;	compatibil	Clauza a fost ajustată la condițiile RM		

4. de a lua în cooperare cu statul membru în cauză toate măsurile necesare pentru conservarea materială a obiectului cultural;	4) întreprinde în cooperare cu statul în cauză toate măsurile necesare pentru conservarea materială a obiectului cultural;	compatibil	Clauza a fost ajustată la condițiile RM		
5. de a evita, prin măsurile provizorii necesare, sustragerea obiectului cultural de la procedura de restituire;	5) întreprinde măsurile provizorii necesare pentru a evita sustragerea obiectului cultural de la procedura de restituire;	compatibil	Clauza a fost ajustată la condițiile RM		
6. de a îndeplini rolul de intermediar între posesor și/sau deținător și statul membru solicitant în ceea ce privește restituirea. În acest scop, fără a aduce atingere articolului 6, autoritățile competente ale statului membru solicitat pot facilita mai întâi punerea în aplicare a unei proceduri de arbitraj, în conformitate cu legislația internă a statului membru solicitat și cu condiția ca statul membru solicitant și posesorul sau deținătorul să își exprime în mod formal acordul.	6) îndeplinește rolul de intermediar între posesor și/sau deținător și statul solicitant în ceea ce privește restituirea. În acest scop, fără a aduce atingere sbpct. 6, autoritățile competente ale statului solicitat pot facilita mai întâi punerea în aplicare a unei proceduri de arbitraj, în conformitate cu legislația internă a statului solicitat și cu condiția ca statul solicitant și posesorul sau deținătorul să își exprime în mod formal acordul.	compatibil	Clauza a fost ajustată la condițiile RM		
Pentru a coopera și a se consulta, autoritățile centrale ale statelor membre utilizează un modul al Sistemul de informare al pieței interne (IMI) instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012, special conceput pentru obiecte culturale. Acestea pot de asemenea utiliza IMI pentru a difuza informații relevante de la caz la caz privind obiecte culturale furate sau care au părăsit ilegal teritoriul lor. Statele membre decid cu privire la utilizarea IMI de către celelalte autorități competente în sensul prezentei directive.	6. Pentru a coopera și a se consulta, Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile utilizează toate sistemele de evidență, la care Republica Moldova este parte.	compatibil	Clauza a fost ajustată la condițiile RM		
Articolul 6					
Statul membru solicitant poate introduce împotriva posesorului sau, în lipsa acestuia, împotriva deținătorului o acțiune în restituirea unui obiect cultural care a părăsit ilegal teritoriul său, pe lângă tribunalul competent al statului membru solicitat. Pentru a putea fi acceptat, actul introductiv al acțiunii în restituire trebuie să fie însoțit de:	10. Statul solicitant poate iniția împotriva posesorului sau, în lipsa acestuia, împotriva deținătorului o acțiune pentru restituirea unui bun cultural care a părăsit ilegal teritoriul său, pe lângă organele competente al statului solicitat. În acest sens, solicitarea de inițiere a restituirii va fi însoțită de următoarele:	compatibil	Diferență de redactare		
(a) un document care să descrie obiectul ce face obiectul cererii și care să ateste că acesta este un obiect cultural; (b) o declarație a autorităților competente ale statului membru solicitant, conform căreia obiectul cultural a părăsit ilegal teritoriul acestuia.	1) descrierea bunului și raportul de expertiză, întocmit de către un expert acreditat de către autoritățile competente, care confirmă că bunul cultural este pasibile pentru clasare sau clasat în una dintre categoriile patrimoniului cultural național mobil - tezaur sau fond; 2) declarația autorităților competente ale statului solicitant, conform căreia obiectul cultural a părăsit ilegal teritoriul acestuia.	compatibil	Diferență de redactare		
Articolul 7					
Autoritatea centrală competentă a statului membru solicitant informează de îndată autoritatea centrală	11. Autoritatea centrală competentă a statului solicitant informează în termen de 10 zile autoritatea centrală competentă a statului				

competență a statului membru solicitat cu privire la introducerea acțiunii în restituire pentru a asigura restituirea obiectului în cauză.	solicitat cu privire la inițierea acțiunii de restituire pentru a asigura restituirea obiectului în cauză.				
Autoritatea centrală competentă a statului membru solicitat informează de îndată autoritățile centrale ale celorlalte state membre. Schimbul de informații se efectuează prin intermediul IMI, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, fără a aduce atingere posibilității ca autoritățile centrale competente să utilizeze alte mijloace de comunicare în afara IMI.	Inaplicabil. Valabil pentru statele membre	incompatibil	clauză valabilă doar pentru statele membre		
Articolul 8					
(1) Legislația statelor membre dispune că acțiunea în restituire prevăzută de prezenta directivă se prescrie în termen de trei ani de la data la care autoritatea centrală competentă a statului membru solicitant a luat cunoștință de locul în care se găsește obiectul cultural și identitatea posesorului sau a deținătorului acestuia. În orice circumstanțe, acțiunea în restituire se prescrie în termen de treizeci de ani de la data la care obiectul cultural a părăsit ilegal teritoriul statului membru solicitant. Cu toate acestea, în cazul obiectelor care fac parte din colecțiile publice menționate la articolul 2 punctul 8 și al obiectelor care fac parte din inventarele instituțiilor ecleziastice sau al altor instituții religioase din statele membre în care aceste obiecte fac obiectul unei protecții speciale în conformitate cu legislația internă, acțiunea în restituire se prescrie în termen de 75 de ani, cu excepția cazurilor din statele membre în care acțiunea nu se prescrie sau în cazul unor acorduri bilaterale între statele membre care stabilesc un termen mai mare de 75 de ani.	12. Acțiunea de restituire se prescrie în termen de trei ani de la data la care autoritatea centrală competentă a statului solicitant a luat cunoștință de locul în care se găsește obiectul cultural și identitatea posesorului sau a deținătorului acestuia. 13. În orice circumstanțe, acțiunea în restituire se prescrie în termen de treizeci de ani de la data la care obiectul cultural a părăsit ilegal teritoriul statului solicitant. 14. În cazul obiectelor care fac parte din colecțiile publice menționate la articolul 2 punctul 8 și al obiectelor care fac parte din inventarele instituțiilor ecleziastice sau al altor instituții religioase din statele în care aceste obiecte fac obiectul unei protecții speciale în conformitate cu legislația internă, acțiunea în restituire se prescrie în termen de 75 de ani	Parțial compatibil.	Clauza se extinde în afara UE.		
(2) Acțiunea în restituire este inadmisibilă, în cazul în care părăsirea de către obiectul cultural a teritoriului statului membru solicitant nu mai este ilegală în momentul în care este introdusă acțiunea.	15. Acțiunea în restituire este inadmisibilă, în cazul în care părăsirea de către obiectul cultural a teritoriului statului solicitant nu mai este ilegală în momentul în care este introdusă acțiunea.	Parțial compatibil.	Clauza se extinde în afara UE.		
Articolul 9					
Sub rezerva articolelor 8 și 14, instanța competentă dispune restituirea obiectului cultural respectiv, în cazul în care s-a stabilit că acesta este un obiect cultural în sensul articolului 2 punctul 1 și că scoaterea de pe teritoriul național s-a făcut în mod ilegal.	16. Sub rezerva pct. 2, 11, 12 și 13, instanța competentă dispune restituirea obiectului cultural respectiv, în cazul în care s-a stabilit că acesta este un obiect cultural în sensul pct. 3 și că scoaterea de pe teritoriul național s-a făcut în mod ilegal.	compatibil			

Articolul 10					
<p>În cazul în care se dispune restituirea obiectului, instanța competentă a statului membru solicitat acordă posesorului o despăgubire echitabilă în funcție de circumstanțele cazului în speță, cu condiția ca posesorul să dovedească faptul că a depus diligența necesară pentru achiziție.</p> <p>Pentru a determina dacă posesorul a depus diligența necesară, se ține cont de toate circumstanțele achiziției, în special de documentația privind proveniența obiectului, de autorizațiile de ieșire necesare în temeiul legislației statului membru solicitant, de natura părților, de prețul plătit, de eventuala consultare de către posesor a registrelor accesibile privind obiecte culturale furate și de orice informații pertinente pe care acesta ar fi putut să le obțină în mod rezonabil sau de orice alt demers pe care o persoană rezonabilă l-ar fi întreprins în aceleași circumstanțe.</p> <p>În caz de donație sau de succesiune, posesorul nu poate beneficia de un statut favorabil față de persoana de la care a achiziționat obiectul cu acest titlu.</p> <p>Statul membru solicitant trebuie să plătească respectiva despăgubire la restituire.</p>	<p>17. În cazul în care se dispune restituirea obiectului, instanța competentă a statului solicitat acordă posesorului o despăgubire echitabilă în funcție de circumstanțele cazului în speță, cu condiția ca posesorul să dovedească faptul că a depus diligența necesară pentru achiziție.</p> <p>18. Pentru a determina dacă posesorul a depus diligența necesară, se ține cont de toate circumstanțele achiziției, în special de documentația privind proveniența obiectului, de autorizațiile de ieșire necesare în temeiul legislației statului membru solicitant, de natura părților, de prețul plătit, de eventuala consultare de către posesor a registrelor accesibile privind obiecte culturale furate și de orice informații pertinente pe care acesta ar fi putut să le obțină în mod rezonabil sau de orice alt demers pe care o persoană rezonabilă l-ar fi întreprins în aceleași circumstanțe.</p> <p>19. În caz de donație sau de succesiune, posesorul nu poate beneficia de un statut favorabil față de persoana de la care a achiziționat obiectul cu acest titlu.</p> <p>20. Statul membru solicitant trebuie să plătească respectiva despăgubire la restituire.</p>	compatibil	Clauza se extinde în afara UE		
Articolul 11					
<p>Cheltuielile legate de executarea deciziei prin care se dispune restituirea obiectului cultural revin statului membru solicitant. Cheltuielile legate de măsurile menționate la articolul 5 punctul 4 sunt, de asemenea, suportate de statul membru solicitant.</p>	<p>21. Cheltuielile legate de executarea deciziei prin care se dispune restituirea obiectului cultural, inclusiv cele legate de măsurile menționate la pct. 5 sbpct. 4, revin statului solicitant.</p>	compatibil	Clauza se extinde în afara UE		
Articolul 12					
<p>Plata despăgubirii echitabile menționate la articolul 10 și a cheltuielilor menționate la articolul 11 nu aduce atingere dreptului statului membru solicitant de a pretinde rambursarea acestor sume persoanelor responsabile de scoaterea în mod ilegal a obiectului cultural de pe teritoriul său.</p>	<p>22. Plata despăgubirii echitabile menționate la articolul 17 și a cheltuielilor menționate la articolul 18 nu aduce atingere dreptului statului solicitant de a pretinde rambursarea acestor sume persoanelor responsabile de scoaterea în mod ilegal a obiectului cultural de pe teritoriul său.</p>	compatibil	Clauza se extinde în afara UE		
Articolul 13					
<p>Proprietatea obiectului cultural după restituire este reglementată de legislația statului membru solicitant.</p>	<p>23. Proprietatea obiectului cultural după restituire este reglementată de legislația statului solicitant.</p>	compatibil	Clauza se extinde în afara UE		
Articolul 14					
<p>Prezenta directivă nu se aplică decât obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru după 1 ianuarie 1993.</p>		compatibil	Diferență de redactare		

	1. Prezentul Regulament [.....] se aplică exclusiv asupra obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru după 1 ianuarie 1993.				
Articolul 15					
(1) Fiecare stat membru poate aplica sistemul prevăzut în prezenta directivă pentru restituirea obiectelor culturale diferite de cele definite la articolul 2 punctul 1. (2) Fiecare stat membru poate aplica solicitărilor de restituire a obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul altor state membre înainte de 1 ianuarie 1993 sistemul prevăzut în prezenta directivă.	Inaplicabil.	incompatibil	Valabil pentru statele membre		
Articolul 16					
Prezenta directivă nu aduce atingere acțiunilor civile sau penale pe care le pot introduce, conform dreptului intern al statelor membre, statul membru solicitant și/sau proprietarul căruia i-a fost furat un obiect cultural.	24. Prezentul Regulament nu aduce atingere acțiunilor civile sau penale pe care le pot introduce, conform dreptului intern al statelor, statul solicitant și/sau proprietarul, căruia i-a fost furat un obiect cultural.	compatibil	Diferență de redactare		
Articolul 17					
(1) Până la 18 decembrie 2015 și ulterior din cinci în cinci ani, statele membre transmit Comisiei un raport privind aplicarea prezentei directive. (2) Din cinci în cinci ani, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport de evaluare a aplicării și a eficacității prezentei directive. Raportul se însoțește, dacă este necesar, de propuneri adecvate.	7. Serviciul, odată la cinci ani, prezintă Ministerului Culturii un raport privind aplicarea prezentului Regulament. 8. Ministerul Culturii, odată la cinci ani, informează Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene privind aplicarea prezentului Regulament. 9. Ministerul Culturii reexaminează eficacitatea prezentului Regulament după o perioadă de aplicare de cinci ani și procedează, după caz, la adaptările necesare.	compatibil	Diferență de redactare		
Articolul 18					
În anexa la Regulamentul (UE) nr. 1024/2012, se adaugă următorul punct: „8. Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (9): articolele 5 și 7.	Nu se aplică	incompatibil	Prevedere actuală doar pentru Regulamentul (UE) nr. 1024/2012		
Articolul 19					
(1) Până la 18 decembrie 2015, statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma cu: articolul 2 punctul 1, articolul 5 primul paragraf punctul 3 și al doilea paragraf, articolul 7 al treilea paragraf, articolul 8 alineatul (1), articolul 10 primul și al doilea paragraf și articolul 17 alineatul (1) din prezenta directivă. Statele membre comunică imediat Comisiei textul măsurilor respective.	Nu se aplică	incompatibil	clauză valabilă doar pentru statele membre		

Atunci când statele membre adoptă măsurile respective, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. De asemenea, ele conțin o mențiune conform căreia trimiterile, efectuate în cuprinsul actelor cu putere de lege și al actelor administrative în vigoare, la directiva abrogată prin prezenta directivă se înțeleg ca trimiteri la prezenta directivă. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri și formularea acestei mențiuni.					
(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.	Nu se aplică	incompatibil	clauză valabilă doar pentru statele membre		
Articolul 20					
Directiva 93/7/CEE, astfel cum a fost modificată prin directivele prevăzute în anexa I partea A, se abrogă cu efect de la 19 decembrie 2015, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre privind termenele de transpunere în dreptul intern a directivelor menționate în anexa I partea B. Trimiterile la directiva abrogată se înțeleg ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II.	Nu se aplică	incompatibil	clauză valabilă doar pentru statele membre		
Articolul 21					
Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Articolul 2 punctele 2 și 8, articolele 3 și 4, articolul 5 primul paragraf punctele 1, 2 și 4-6, articolul 6, articolul 7 primul și al doilea paragraf, articolul 8 alineatul (2), articolul 9, articolul 10 al treilea și al patrulea paragraf și articolele 11-16 se aplică începând cu 19 decembrie 2015.	25. Prezentul Regulament intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova	compatibil	Diferență de redactare		
Articolul 22					
Prezenta directivă se adresează statelor membre. Adoptată la Bruxelles, 15 mai 2014.	Nu se aplică	incompatibil	clauză valabilă doar pentru statele membre		
ANEXA I					
PARTEA A Directiva abrogată cu lista modificărilor sale succesive (menționate la articolul 20)	Nu se aplică	incompatibil	clauză valabilă doar pentru		

			statele membre		
PARTEA B Lista termenelor de transpunere în dreptul intern (menționate la articolul 20)	Nu se aplică	incompatibil	clauză valabilă doar pentru statele membre		
ANEXA II					
Tabel de corespondență					
	Nu se aplică	incompatibil	clauză valabilă doar pentru statele membre		

MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

04/2-07/2623 din 28.09.2023

Cancelaria de Stat

Ministerul Culturii remite pentru a fi prezentată în ședința Secretarilor generali de stat *Cererea privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectelor de acte care urmează a fi anunțate în cadrul ședinței secretarilor generali de stat*

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Culturii
3.	Justificarea depunerii cererii <i>(indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului)</i>	Proiectul a fost elaborat la inițiativa Ministerului Culturii (acțiunea se regăsește în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG90/2023, obiectiv 16, acțiunea 16. 18.). Proiectul face parte din actele normative care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene deoarece Regulamentul privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat transpune Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Reformare) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr. 159/1 din 28 mai 2014. În acest sens, a fost întocmit Tabelul de concordanță.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Centrul de armonizare a legislației Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile lucrătoare

6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Svetlana Pociumban, șef Direcție patrimoniu cultural, tel. 022-823812, 079917877 e-mail:svetlana.pociumban@mc.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul Hotărârii Guvernului (ro) – 2 file; 2. Nota informativă – 2 file; 3. Regulamentul privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat – 3 file; 4. Tabelul de concordanță – 9 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	

Secretar de stat

Ion BUDECI

Digitally signed by Budeci Ion
Date: 2023.09.28 08:57:24 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

